

A

DROGA DO RUMUNII

25 grudnia 1967 roku w nowohuckim szpitalu zmarła profesor Zofia Ameisenowa, wieloletnia kierowniczka Zbiorów Graficznych i Kartograficznych Biblioteki Jagiellońskiej. Poświęcony jej artykuł poświęcony pióra prof. Lecha Kalinowskiego stanowi zarazem ważną uzupełnienie biografii czeskiego szachisty Krakowa w latach przed II wojną światową Aleksandra Ameisena.

T. L.

ZOFIA AMEISENOWA
1897 - 1967

(...) W dniu 1 sierpnia 1923 roku poznał dalekiego kuzyna dra Aleksandra Ameisena, lekarza dermatologa, zdolnego literata i wybitnego szachistę, z którym do wybuchu wojny mieszkał przy ul. Karmelickiej w Krakowie.

A

Gdy w r. 1939 wybuchła wojna, zgodnie z poleceniem ówczesnego Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Tadeusza Lehr - Spawickiego, opuściła Kraków i udała się najpierw do Łucka (28. IX. 1939 - 4. IV. 1940), stamtąd zaś do Kosowa Huculskiego (4. IV. 1940 - 28. X. 1942), gdzie jej mąż objął stanowisko lekarza w szpitalu wenerologicznym dla uchodźców otwartym przez władze radzieckie przy miejscowej poliklinice. Krakowie.

W Kosowie zaskoczył ją wybuch wojny niemiecko-rosyjskiej, związana z nią okupacja niemiecka i pobyt przymusowy w getcie. Już 16 października 1941 roku osadzona została w więzieniu kosowskim razem z 2700 aresztowanymi Żydami; ocalały wtedy 3 osoby: nieznany pismu z nazwiska lekarz dentysta, dr Aleksander Ameisen jako dermatolog niezbędny dla miejscowej ludności i jego żona. Po dwóch kolejnych aresztowaniach Ameisenów i dalszych mordach popełnionych na ludności żydowskiej w dniach 9 kwietnia i 7 września, zdając sobie sprawę, że czeka ją wraz z mężem, jako ostatnich pozostałych przy życiu Żydach, niechybna śmierć, powzięli postanowienie ucieczki. Najpierw przedostali się pieszo na teren Bukowiny, gdzie przebywali w Czerniowcach prawie przez półtora roku (28. X. 1942 - 24. III. 1944), a potem przenieśli się do Bukaresztu, znajdując schronienie m. in. w żeńskim klasztorze (24. III. 1944 - 3. X. 1945). Krakowie.

W Rumunii na szczęście korzystała mogli z paszportu wydanego przez poselstwo szwajcarskie w Bukareszcie. W październiku 1945 roku jednym z pierwszych transportów powrócili do kraju, a 24 października dr Zofia Ameisenowa objęła swoje dawne stanowisko asystentki w Bibliotece Jagiellońskiej. Krakowie.

Tak po tużaczce wojennej, w czasie której trzy razy była aresztowana przez Gestapo i straciła rodziców, siostrę i szwagra oraz cały dobytek, mimo możliwości przeniesienia się na stałe do Palestyny (1945) i Stanów Zjednoczonych (1946), wróciła do Polski, aby w trudnych warunkach zdrowotnych kontynuować pracę zawodową. (...) 1 stycznia 1951 roku została kustoszem Biblioteki Jagiellońskiej. W dniu 5 IV 1955 Centralna komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki przyznała jej tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, a 26 V 1959 - profesora zwyczajnego. Krakowie.

Wielkim ciosem było dla niej paraliż i choroba męża w r. 1953, którym opiekowała się najtroskliwiej aż do jego śmierci w r. 1961. Od tego czasu sama zaczęła poważnie zapadać na choroby naczyń wieńcowych serca. Ciężkie zimy, wyczerpująca praca fizyczna, ciągłe spadki temperatury i cięńnienia systematycznie pogarszały stan Jej nadszarpniętego zdrowia, tak że niejednokrotnie nawet się nie miała, by chodzić po mieszkaniu. Została ona ciężko choroba w chwili przejścia na emeryturę, nie odzyskała już zdrowia. Zmarła w szpitalu im. Stefana Żeromskiego w Nowej Hucie w dzień Bożego Narodzenia w siódmy rocznicę śmierci swego męża. Pochowana została na starym cmentarzu żydowskim przy ul. Miodowej. Krakowie.

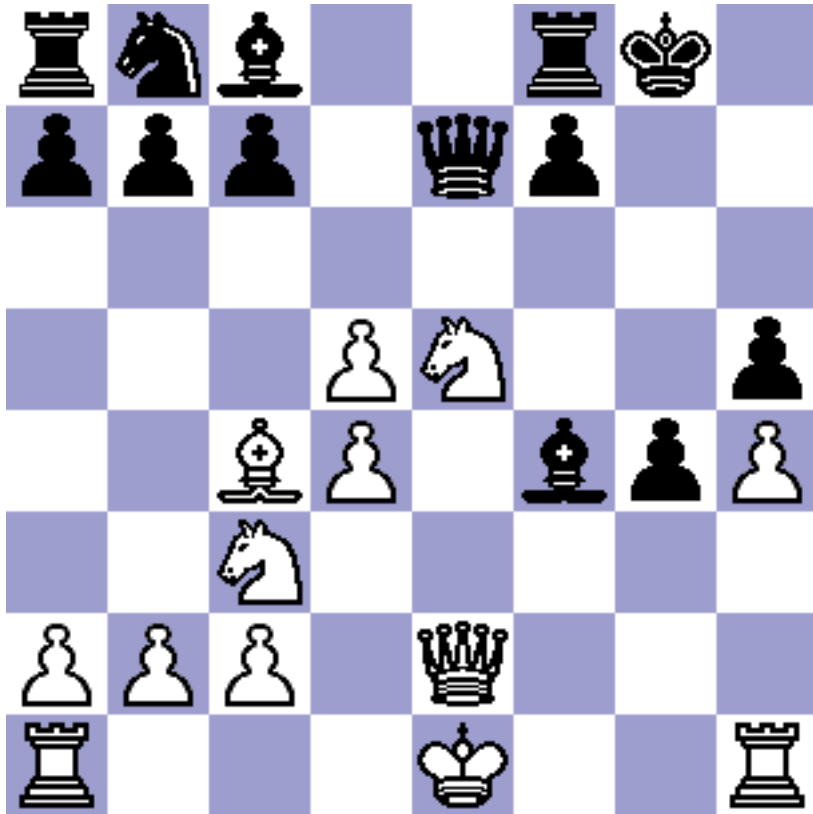
"Obejmując pracę w Bibliotece Jagiellońskiej postawiłam sobie za zadanie" - pisała w r. 1953 - "nie tylko uporządkowanie i skatalogowanie całego, od wieków odłożonego zasobu grafiki, ale także opublikowanie najcenniejszych zabytków Biblioteki z zakresu rysunków, rycin i rękopisów iluminowanych. Program ten konsekwentnie realizowałam przez cały czas trwania mojej działalności zawodowej". Lech Kalinowski

PARTIE ALEKSANDRA AMEISENA

A

A. Ameisen - O. Chajes [C39]
Kraków 1911

1.e4 e5 2.f4 exf4 3.Sf3 g5 4.h4 g4 5.Se5 Sf6 6.Gc4 d5 7.exd5 He7? (7...Gd6!) 8.d4 Gh6
9.Sc3 0-0 10.g3 Sh5 11.Gxf4 Sxf4 12.gxf4 Gxf4 13.He2 h5

14.d6! cxd6 15.Sd5 Gg3+ 16.Kd2 Hd8 17.Sxf7 Wxf7 18.Se7+ Kf8 19.Gxf7 Hxe7 20.Hxe7+
Kxe7 21.Gxh5 Gf4+ 22.Kc3 g3 23.Whf1 Gh6 24.Wae1+ Kd8 25.Wg1 b5 26.Wxg3 b4+
27.Kb3 Sc6 28.Wg6 Gd2 29.Wxd6+! Kc7 30.Wxc6+ Kxc6 31.We2 1-0.

"Przeciwko groźbie Gf3+ nie ma ratunku. Ta z temperamentem przeprowadzona gra dowodzi,
że młode pokolenie krakowskich szachistów posiada nielada talenty szachowe."

"Szachista Polski", nr 12, czerwiec 1913.

"Bosak" - A. Ameisen [B40]
Kraków - KKSz, 1913

1.e4 c5 2.Sf3 Sc6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 e6 5.c3 /Ruch bardzo saby, nie przyczynia się do
mobilizacji siły, a nawet jej opóźnia, zabierając Sb1 najlepsze stanowisko. Zwykle grywaj
5.Sc3. (P. Bosak ma swoje indywidualne, ulubione zwroty, między innymi w a5 nie c2-cd3 z
wypadem Damy na b3 lub a4, - które prawie w każdej partii zastosowuje - mimo dodatkowej
wiadomości sabych stron. Red.)/

5...Sf6 6.Gd3 Gc5 (Następstwa sabego ruchu białych c3 już daje się odczuć. Czarne
rozwijają się z zyskiem tempa. Jeżeli białe wymienią skoczki, to wzmocnią czarne centrum, jeżeli
nie, tracą tempo.)

7.Sf3 d5 /Byłby uciekający ruch e4-e5 i rozwinięcie Gc8. (P. Bosak gani to sunięcie, sprowadzające

A

izolowanie pionka d5, co daje bia?ym cel do gry zaczepnej. Red.)/

8.exd5 exd5 9.0-0 0-0 10.Gg5 Gg4 (Jak wida? z pozycyi, czarne ubieg?y przeciwnika o jeden ruch. Maj? jedn? figur? wi?cej rozwini?t? mimo, ?e bia?e zaczyna?y.)

11.Sbd2 Hd6 (Silniej by?o 11...Se5. Bosak.)

12.Ha4 (12.Hb3 nie by?oby lepsze, czarne odpowiedzia?yby 12...d4, a bi? na 13.Hxb7 nie wolno - "Bosak".)

12...Gh5 13.Hh4 (13.Gxf6? kosztowa?oby jako??.)

13...Gg6 (Bia?e musz? si? znowu zdecydowa?, co wol?: albo wymieni? go?ca i otworzy? lini? wie?y, albo cofn?? si? od wymiany ze strata tempa.)

14.Gb5 Se4 15.Sxe4 dxe4 16.Wad1 /Bia?e wymieniaj?c skoczki zyska?y wprowadzie wa?ne tempo i obsadzi?y woln? lini?, ale okupuj? to drogo: izolowany pionek d5, jedyna s?aba strona czarnej gry ju? si? wzmocni? na linii "e", pr?cz tego czarne zdobywaj? piona. (Bia?e za ka?d? cen? gr? sw? chc? oswobodzi? i przej?? do ataku, oddaj? w tym celu pionka. Bosak.)/

16...He6 17.Gxc6 bxc6 (Je?li 17...Hxc6, to 18.Se5 z wymian? wa?nego go?ca g6 i atakiem.)

18.Sd4 (Bia?e licz? na ro?ne go?ce.)

18...Gxd4 (Lepiej ni? 18...Hxa2 19.Sxc6 Hxb2 20.Ge7 Gxe7 21.Sxe7+ Kh8 22.Wd6 itd. Bosak.)

19.Wxd4 Hxa2 20.Ge7 Wfe8 21.Ga3 (Czarne mimo materialnej przewagi maj? niewygodn? pozycy?, bo jedyna wolna pionowa "d" obsadzona przez bia?? wie??. Tote? nast?pna walka toczy si? o posiadanie tej linii, wzgl?dnie o niedopuszczenie bia?ej wie?y na 7-m? poziom? lini?.)

21...f6 (By przeci?? lini? damie i obsadzi? d8.)

22.Wfd1 Hb3 (Aby przez atak na Wd1 unieruchomi? wie?? na linii "d", bia?e wi?c broni? Wd1.)

23.Hg4 He6 /Grozi?o wtargniecie bia?ej damy na d7 (S?aba gra, bia?e po wymianie dam osi?gaj? mimo piona mniej lepsz? gr?. Bosak.)/

24.Hxe6+ Wxe6 25.Wd8+ We8 26.W8d7 (B??d, bia?e powinny by?y gra? 26.Wxa8 Wxa8 27.Wd7 Ge8 28.We7 f5 29.Gc5 a6 30.Gd4 ze znaczn? przewag?. Bosak.)

26...Gf5! 27.W7d6 (Po 27.Wc7 nast?pi?oby 27...Wed8 28.Wxd8+ Wxd8 29.h3 Wd7.)

27...Wac8? (Marco s?uszenie twierdzi, ?e czasem 50 dobrych posuni?? nie wystarcza do wygrania, podczas gdy jedno liche wystarcza do jej zepsucia. Dlaczego nie gra?em 27...Wec8!, co prawdopodobnie wystarcza?o do wygrania, powiem p?niej.)

28.Gc5 a6 29.Wa1 Wed8 30.Wxa6 Wxd6 31.Gxd6 (T? pozycy? mia?em przed oczyma graj?c 27...Wa8-c8. Wyobra?a?em sobie, ?e po 31....Wc8-d8 bia?e strac? go?ca, niemog?c go usun?? z powodu mata na d1. Dopiero teraz spostrzeg?em, ?e bia?e bij?c 32.Wxc6 broni? giermka. Ciekawe, jak ?atwo umys? gracza, czuj?cego si? w przewadze ulega omroczeniu.)

31...Ge6 32.b4 Gc4 33.Wb6 (Ka?dy inny ruch z wyj?tkiem 33.Wa1 kosztowa?by figur? po 33...Wd8.)

33...Gb5 (Ruch ten uwalnia wie??, by ja wprowadzi? na woln? lini?.)

34.Gc5 Wd8 (Sytuacja zmieni?a si? bardzo na korzy?? bia?ych, nast?pi?o wyr?wnanie materialne, a bia?e maj? przewag? pion?w na skrzydle damy i d??? do uzyskania wolnego piona.)

35.h4 /Jak si? z dalszego przebiegu oka?e, lepsze by?o 35.h3. "Bosak" maj?c czarnego go?ca, wola? stawia? swe piony na czarnych polach. (h4 lepsze ni? h3, dalszy przebieg to wykazuje. Bosak.)/

35...Wd7 36.Kh2 Kf7 37.c4 Gxc4 38.Wxc6 (Bia?e osi?gn??y wolnego piona, czarne wi?c niemaj?c na razie szans wygranej musz? d??y? do sparali?owania tego piona i do niedopuszczenia bia?ego kr?la na skrzyd?o damy. Wszystkie te? dalsze manewry czarnych ku temu s? skierowane.)

38...Gd5 39.Wb6 h5 (Niedopuszcza ani kr?la, ani piona na g4, pion wi?c g2 staje si? "zasta?ym".)

A

40.Kg3 Kg6 41.Ge3 (Bia?e chc? gra? Kf4, a boj?c si? odpowiedzi e4-e3 z biciem piona g2 unieruchomiaj? wprzód piona e4.)
41...Kf5 (Niedopuszcza bia?ego króla na f4.)
42.Wb5 Ke6 43.Wc5 (Grozi?a wymiana wie? i remis.)
43...Wb7 44.b5 g6 45.b6 Wd7 (Bi? piona b6 nie wolno z powodu straty figury: 46.Wxd5. Czarne usuwaj? wie??, by zast?pi? drog? pionowi go?cem, jako figur? mniej warto?ciow?. Stawiaj? j? za? na linii "d", by bia?ego króla odci?? od skrzyd?a damy - który niema innej drogi do wolnego piona, jak przebi? si? przez czarne pionny.)
46.Gf4 Gb7 47.Kh2 (By nie by? nara?onym na szachy.)
47...Wd5 48.Wc7 Wd7 49.Wc2 Wd5 50.Ge3 (D??y na d4, by przez atak na f6 albo uwi?zi? króla przy pionku zagro?onym, albo te? sprowokowa? ruch f6-f5, przez co pole g5 sta?oby si? dost?pne dla bia?ego króla.)
50...Ke7 51.Wc4 Wd8 52.Gd4 Wc8 (Grozi?o Wc7+ ze strat? pionka f6.)
53.Wa4 Wa8 54.Wb4 Ke6 (Walka o lini? siódm? bia?ym si? nie uda?a, chwytaj si? wi?c ostatniego ?rodka: forsowania czarnych pionów.)
55.Kg3 Wd8 56.Kf4 Wa8 (Nast?puj?ca ko?cówka bardzo jest pouczaj?ca, jak bia?e na pozór ruchami bez znaczenia zyskuj? ci?gle na terenie i dochodz? do decyduj?cej przewagi.)
57.g3 (?apka na czarne, by graj?c na mata, same uwolni?y bia?ego króla. Bosak.)
57...Wa3 (Z gro?b? mata na f3.)
58.Ge3 Wa5 (Z gro?b? mata na f5.)
59.g4! g5+ 60.hxg5 Wxg5 /60...fxg5+ 61.Kg3 h4+ jest s?abe, bo ustawia pionny na czarnych polach. (Z t? zasadnicz? uwag? zgodzi? si? nie mo?emy. Wobec go?ca chodz?cego po bia?ych polach powinno si? ustawia? w?asne pionny na polach czarnych, by nie tamowa? ruchów w?asnej figury. Pionek za? g5 ma dostateczn? obron? w królu i wie?y. Red.)/
61.gxh5 Wxh5 62.Wa4 Wh7 63.Kg4 Gc6 64.Wc4 Gb7 65.Wc5 (Bia?e chc? wymusi? jedno z trojga: usuni?cie si? wie?y z linii siódmiej, przez co bia?a wie?a dosta?aby si? na ty?y, cofni?cie wie?y z linii "h", prze co król dosta?by si? na h5 itd., albo usuni?cie si? czarnego króla i zaj?cie w?asnym królem pola f5.)
65...Kd6 66.Wc3 Ke6 67.Wc4 Kd5 68.Wd4+ Ke5 69.Wd8 (Bia?e tym mistrzowskim manewrem zyska?y tempo i przedosta?y si? na ty?y nieprzyjacielskie. Grozi Gf4, Gc7 i Wc8 z wygran?. Czarne próbuj? ratunku w ofensywie.)
69...f5+ 70.Kg5 Wg7+ (Aby umo?liwi? f5-f4.)
71.Kh6 We7 (Broni króla przed szachem.)
72.Kg6 (B??d! Po 72.Gc5 We6+ (72...Wf7 73.Kg6) 73.Kg5 Wc6 (grozi? mat go?cem) 74.Gd4+ Ke6 75.Wb8 wygrywaj?. Bia?e, które dot?d gra?y t? niezmiernie trudn? i mozoln? ko?cówk? doskonale, trac? jedn? drobn? nieuwag? owoce wybornej gry u samego portu. Bosak.)
72...f4 73.Gd4+ (73.Gc5, cho? silniejsze, tak?e nie wygrywa.) **73...Ke6 74.Gf6 Wd7 75.We8+ Kd5 76.Kf5 Kc5 77.We6 e3 78.fxe3 fxe3 79.Kf4 Gc6 80.Kxe3 Kxb6 1/2.**
"Szachista Polski" nr 6, str. 83-86, grudzie? 1913, komentarz A. Ameisen.

A. Ameisen - J. Dominik [A22]
Kraków, 1913

1.c4 e5 2.e3 Sf6 3.Sc3 d5 4.cxd5 Sxd5 5.Sf3 Sxc3 6.bxc3 Gd6 7.d4 exd4 8.cxd4 0-0 9.Ge2 b6 10.0-0 Gb7 11.Hb3 Sd7 12.Ga3 Sf6 13.Gxd6 Hxd6 14.Se5 c5 15.Sc4 He7 16.dxc5 Hxc5 17.Wac1 Hg5 18.f3 Wad8 19.Wfd1 Gd5 20.Hb5 Hh6 21.e4 Gxc4 22.Hxc4 He3+ 23.Kf1 Hf4 24.Wxd8 Wxd8 25.Hc7 Hxc7 26.Wxc7 a5 27.Gc4 Sd7 28.Wb7 Kf8 29.Gb5 Ke7 30.Ke2 Kd6 31.Gxd7 Wxd7 32.Wxb6+ Kc5 33.Wb2 Kc4 34.a4 Kc3 35.Wb5 Wd2+ 36.Ke3 Wxg2 37.Wxa5

A

Wxh2 38.Wa7 f5 39.Wxg7 fxe4 40.fxe4 h5 41.a5 Wa2 42.Wg5 h4 43.Wh5 Kc4 44.Wxh4 Wxa5 45.Wh1 i bia?e wygra?y (1-0). "Szachista Polski" nr 7-8, str. 115, stycze?-luty 1914.

A. Ameisen - K. Irzykowski [C83]
Kraków, II. 1913

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Gb5 a6 4.Ga4 Sf6 5.0-0 Sxe4 6.d4 b5 7.Gb3 d5 8.dxe5 Ge6 9.c3 Ge7 10.We1 0-0 11.Sbd2 Sxd2 12.Hxd2 Sa5 13.Gc2 c5 14.Hd3 g6 15.Gh6 We8 16.Wad1 Sc4 17.Gc1 (Je?li 17.b3, to 17...Sa3 i wymiana go?ca za konia.)
17...Hc7 (Czarne wahaj? si? gra? 17...Gf5, aby nie os?abi? piezka d5.)
18.b3 Sb6 (Czarne zyska?y pewne korzy?ci na skrzydle damy, ale pozycja ich króla jest niebezpieczna.) **19.Sg5!?** (To posuni?cie zawiera ju? w sobie ofiar? figury w 21. ruchu i czyni parti? bardzo o?ywion?.) **19...Gxg5** (Ta zamiana by?aby oczywi?cie b??dem, gdyby nie to, ?e czarne gro?? teraz zdobyciem piezka e5, o ile bia?e nie zdecyduj? si? na ofiar? figury.)
20.Gxg5 Gf5 21.He3! (Ofiara go?ca by?a oczywi?cie zamierzona ju? w 19 ruchu, gdy? po 21.He2 Gxc2 22.Hxc2 Wxe5 straci?yby bia?e piezka bez ?adnej kompensaty.)
21...d4! (Jedyne posuni?cie. Czarne otwieraj? przez to skoczki pole d5, a damie c5 i wstrzymuj? atak bia?ych o jedno tempo. Jasne jest, ?e zgubne by?oby teraz 21...Gxc2 powodu 22.Gf6 i Hh6, na wszelkie za? inne próby zabezpieczenia si? przed t? gro?b? bia?e odpowiadaj? Gc2xf5.)
22.cxd4 cxd4 23.Wxd4 Gxc2 24.Gf6 Hc5 25.Wc1 (Na 25.Hh6 czarne odpowiadaj? po prostu Hf8. Bia?e stwarzaj? teraz nowe trudno?ci na linii "c", gro??c np. teraz 26.Hh6 Hf8 27.Gxf8 Kxf8 28.Wxc2. Ca?a ta kombinacja w zwi?zku z nast?pnymi ruchami wydaje si? bardzo obiecuj?ca, w ko?cu jednak okazuje si? strat? czasu, gdy? bia?e nie mog? grozi? naprawd? Wxc2 z powodu, ?e potem powstaj? kombinacje matowe na linii 1-szej. Dlatego lepiej mo?e by?o teraz 25.Hg5 lub 25.g3 czyli tzw. w gwarze szachowej "lufcik", czarne by?yby zgubione.)
25...Wac8 26.Hd2 (By za pomoc? Wd4-d6 odci?? damie drog? do f8, a zarazem jeszcze raz zaatakowa? go?ca. Bia?e graj? konsekwentnie. Lepiej jednak by?o mo?e 26.h3 z gro?b? Wc1xc2. A po 26...Sd5 27.Wxd5 bia?e mog?y równie? zrobi? interesuj?cy ruch 26.Hh3 z gro?b? Hxh7! Kxh7, Wh4+ Kg8 Wh8 mat! Czarne odpowiedzia?yby 26...h5, a je?eli 27.Wd2, to 27...Ha3!)

26...Wc6 27.Wh4 (Je?eli 27.Wd8, to 27...Wxd8 28.Hxd8+ Hf8 29.Hd2 Ge4.)
27...Wxf6! (Ta ofiara ratuje czarnym gr?, grozi?o bowiem nieuchronnie Hh6 i albo Hg7# albo Hh7#.)
28.exf6 He5! (Tylko dzi?ki mo?liwo?ci tego suni?cia ratuj? czarne go?ca, gdy? po 29.Hxc2, 29.Wx2 lub 29.Hh6 nast?puje mat na e1. Mówi si? zwykle, ?e szanse atakuj?cego po ofierze figury s? psychologicznie wi?ksze, ni? broni?cego si?, który b?d?c pod sugesti? ataku, mo?e ?atwo si? po?lizn?? i przegra?. To jest prawda. Z drugiej strony jednak ma broni?cy si? t? korzy??, ?e gra jego mo?e si? cz?sto ograniczy? tylko do wykonania tkwi?cych w pozycji odpar?. I tak np. w niniejszym wypadku z pewno?ci? bia?e, ani czarne w 19 ruchu nie widzia?y suni?? 27 i 28 ratuj?cych redut? czarnych. Po 26 ruchu widzia? t? ratuj?c? kombinacj? ju? zarówno jeden jak i drugi, gdy? sytuacja tymczasem si? upro?ci?a. Jest wi?c pewna niesprawiedliwo?? losu w tem, ?e przy takich eksperymentach gór? bierze ten, kto ma "ostatnie s?owo", gdy? my?li ju? nad pozycj? ustawion?, a nie wyimaginowan?. Jest to podobna niesprawiedliwo??, na podstawie której krupier w Monte Carlo wygrywa.)
29.g3 (Otwiera sobie nareszcie "lufcik" i os?aniaj?c wie?? nie dopuszcza do straty piezka f6.)
29...Gf5 30.Hg5 Sd5 (Atak bia?ych ju? si? sko?czy?, piezek f6 jest stracony. Nast?puj? jednak wskutek obustronnych pomy?ek jeszcze zajmuj?ce powik?ania.)

A

31.g4? Sf4 (Grozi matem na e1.)

32.h3 He4? (Oczywiście należało grać 32...Se2+ czarne nie widziały następnego ruchu białych. Teraz partia przechyliła się na korzyść białych, ale czarne mają atak.)

33.gxf5 Se2+ 34.Kh2 He5+ 35.f4 (Jeśli białe chcą zatrzymać przewagę jako ci, muszą się odważyć na ten ruch.)

35...Hb2 36.Wf1 Sg3+ (Najlepiej było 36...Sd4+, a potem We2 w poświęceniu Sf5 i czarne odzyskują jakoś. Ale czarne chciały wypróbować następstwa Sg3+. Po Kxg3 powstaje bowiem kłóbkę białych figur umożliwiający różne ciekawe kombinacje.)

37.Kxg3 We3+ /Jeżeli 37...We2, to 38.Wg4! (38.Wg1? Wh2!; 38.Kf3? Hd2 39.Hg1 Hd3+ 40.Kg4 We3!) 38...h5 39.Hxh5 i wygrywa.)

38.Wf3 We2 39.Wg4 Hc1 40.Kh4 He1+ 41.Wfg3? (Ten ruch powoduje przegraną, wygrywa natomiast 41.Wgg3 Wh2 42.fxg6!)

41...Wh2 (Grozi Wxh3+ i Hh1 mat.)

42.Hh6 Wxh3+ 43.Kg5 Wxh6 0-1.

"Szachista Polski" nr 10, str. 155-157, kwiecień 1913.

K. Irzykowski - A. Ameisen [B45]
Kraków, 14. I. 1913

1.e4 c5 2.Sf3 Sc6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 e6 5.Sc3 Gb4 6.Sdb5 Sf6 7.Sd6+ Gxd6 (Tu grywają zwykle 7...Ke7.)

8.Hxd6 He7 9.e5 Hxd6 (W nadziei zdobycia potem piona d6.)

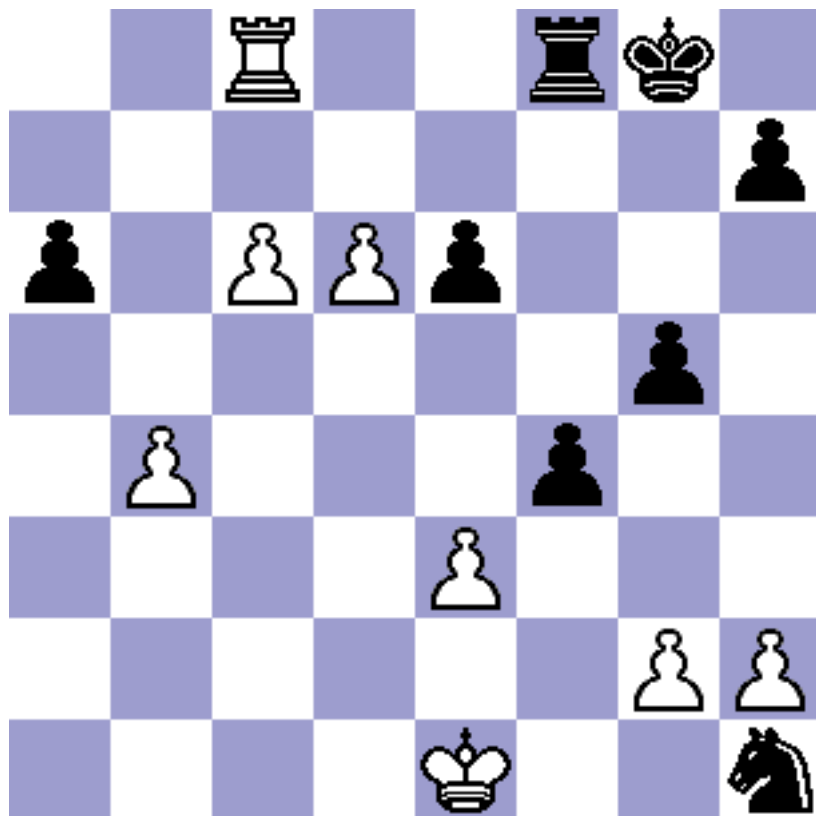
10.exd6 a6 11.a4 Sb4 12.Kd1 Sg4 13.Ge3 Sxe3+ 14.fxe3 0-0 15.a5 b5 16.axb6 Wb8 17.Sa4 Sd5 18.Wa3! (Broni zarówno piona e3 jak b6, bo po Sxb6 następuje Wb3.)

18...f5 19.c4 Sxb6 (Czarne wolą poświęcić jakoś, niż pozwolić białym pionom położyć się. Ruch rozpaczliwy.)

20.Wb3 Sxa4 21.Wxb8 Sc5 22.b4! (Kombinacja mająca na celu przez trzy ofiary przeforsować wygraną.)

22...Se4 23.c5 Sf2+ 24.Ke1 Sxh1 25.Gc4 g5? (Najlepiej było 25...Kf7. Białe mogły wtedy odbić skoczką h1, a naprężenie na linii 7-mej i 8-mej nie ustaje, gdy król nie może się za nadto oddalić od wieży w obawie kombinacji podobnych tym, jakie teraz następują.) **26.Gxe6+ dxe6 27.c6 f4 28.Wxc8 1-0.**

A

"Szachista Polski" nr 10, str. 157-158, kwiecień 1913.

A. Ameisen - A. Flambert [A85]
Kraków 1914 (czwórmeć)

1.c4 e6 2.d4 f5 3.Sc3 Sf6 4.Gg5 Gb4 5.Sf3 h6 6.Gd2 0-0 7.Hc2 b6 8.a3 Gxc3 9.Gxc3 Gb7
10.e3 d6 11.Gd3 Se4 12.0-0-0 Sd7 13.Whg1 c5 14.h3 Wc8 15.Kb1 He7 16.Wc1 d5 17.He2
Sxc3+ 18.Wxc3 e5 19.cxd5 e4 20.Gc4 exf3 21.d6+ Wf7 22.dxe7 fxe2 23.Ge6 We8 24.Gxd7
Wxe7 25.Gb5 cxd4 26.Wb3 Gd5 27.Wb4 dxe3 28.f3 f4 29.Gxe2 g5 30.Wd1 Ge6 31.Wd6
Gf5+ 32.Kc1 Kg7 33.h4 Wf6 34.Wbd4 Wc7+ 35.Kd1 Gc2+ 36.Ke1 Wxd6 37.Wxd6 Gb3
38.hxg5 Wc1+ 39.Gd1 hxg5 0-1.

"Szachista Polski" nr 10, kwiecień 1914.

A. Ameisen - A. Hauke-Bosak [D33]
Kraków 1914 (czwórmeć)

1.d4 d5 2.Sf3 c5 3.c4 e6 4.cxd5 exd5 5.Sc3 Sc6 6.g3 Sf6 7.Gg2 Gg4 8.Ge3 Hb6 9.Sa4 Ha5+
10.Gd2 Hb5 11.dxc5 Gxc5 12.Sxc5 Hxc5 13.Wc1 Hb6 14.Gc3 Gxf3 15.Gxf3 d4 16.Gd2 0-0
17.b3 Wfe8 18.0-0 Se4 19.Ge1 Wad8 20.Hc2 d3 21.exd3 Sd4 22.Hd1 Sg5 23.Ge4 Wxe4
24.dxe4 Sdf3+ 25.Kg2 Wxd1 26.Wxd1 h5 27.h4 Sxh4+ 28.gxh4 He6 29.hxg5 Hg4+ 30.Kh2
Hh4+ 31.Kg1 Hxg5+ 32.Kh2 Hh4+ 33.Kg1 Hg4+ 34.Kh2 Hxd1 35.Wg1 Hf3 36.Wg3 Hxe4
37.Gc3 g6 38.We3 Hf4+ 39.Kh1 g5 40.We8+ Kh7 41.Ge5 Hxf2 0-1.

"Szachista Polski" nr 10, kwiecień 1914.

J. Dominik - A. Ameisen [B12]
Strona 8 / 14

A

Kraków 1914 (czwórmeć)

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e5 Gf5 4.Gd3 Gg6 (Zwykle graj? 4...Gxd3 5.Hxd3 e6 6.Sf3 Hb6 wraz z ewentualnem Ha6.)

5.f4 (Prawdopodobnie silniejsze ni? 5.e6 Gxd3 6.exf7+ Kxf7 7.Hxd3 Sf6 i czarnym nic powa?nego nie grozi, mog? si? spokojnie rozwija? i uzyska? nawet lepsz? pozycye np. Sbd7 i e5.)

5...e6 6.Sf3 c5 (Partya zamienia si? teraz na francusk?, z t? jednak dla czarnych niekorzy?ci?, ?e skrzyd?o damy z powodu braku go?ca bardzo os?abione, za? skrzyd?o królewskie nie?atwo da si? rozwin?? i z tego powodu nie trudno o katastrof?.)

7.c3 Sc6 8.0-0 Hb6 9.Kh1 Gh5 (Czarne usi?uj? zmusi? bia?ych do wymiany na c5, poczem otrzyma?yby lepsz? gr?. Bia?e jednak ofiar? piona odrazu decyduj? o partyi.)

10.f5! cxd4 11.fxe6 fxe6 (Je?li 11...Sxe5, to 12.exf7+ Sxf7 13.Ha4+ itd.)

12.cxd4 Sxd4 13.Ge3! Gxf3 (Jedyne! na ka?de inne posuni?cie trac? czarne figur?.)

14.Ha4+ Hc6 15.Hxd4 Gh5 (Nieco lepiej by?o 15...Ge4 16.Gxe4 dxe4 17.Sc3! i bia?e tak?e wygra? musz?. Po posuni?ciu w partyi nast?puje cios za ciosem.)

16.Sc3 a6 17.Wac1 Hd7 18.Sa4! Wb8 19.Sb6 Hd8 1-0. Bia?e zapowiedzia?y mata w 3-ch posuni?ciach:

19...Hd8 20.Ha4+ Ke7 21.Gc5+ Hd6 22.Hd7#

"Szachista Polski" nr 10, kwiecie? 1914.

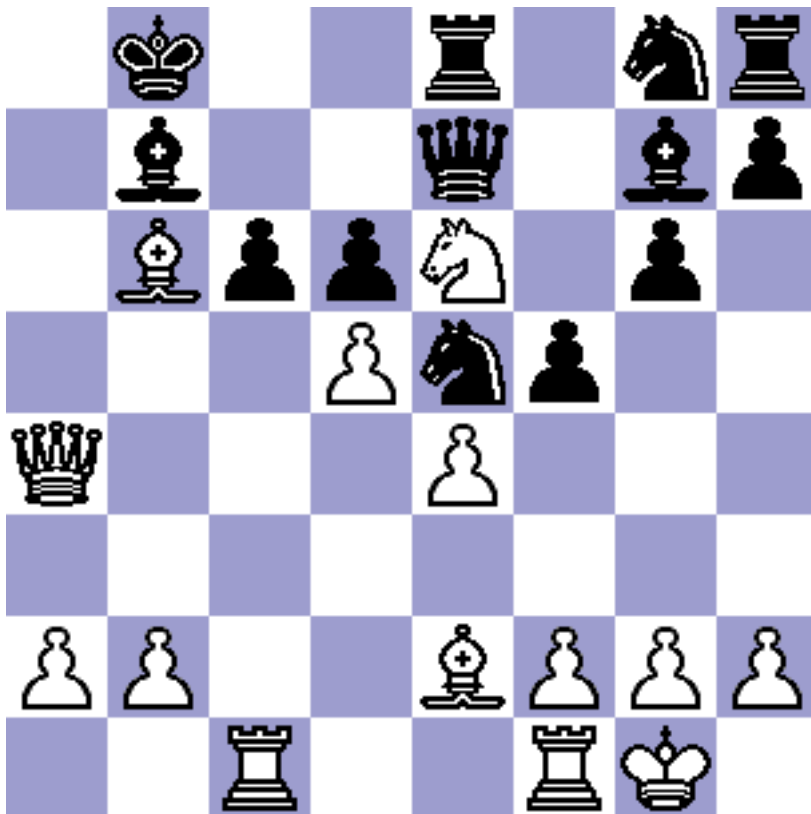
A. Ameisen - NN [A40]

Kraków 1914

1.d4 e6 2.c4 b6 3.Sc3 Gb7 4.e4 g6 5.Sf3 Gg7 6.Gd3 He7 7.Ge3 Sc6 8.0-0 0-0-0 9.Wc1 d6?

10.d5 Se5 11.Ge2 f5 12.Sd4 exd5 13.cxd5 Kb8 14.Se6 Wc8 15.Sb5 c6 16.Sxa7! Kxa7

17.Ha4+ Kb8 18.Gxb6 We8

A

(Czarne z obawy przed matem robi? miejsce dla króla, ale wpadaj? z deszczu pod rynn?. Bia?e zapowiadaj? mat w 6 ruchach.)

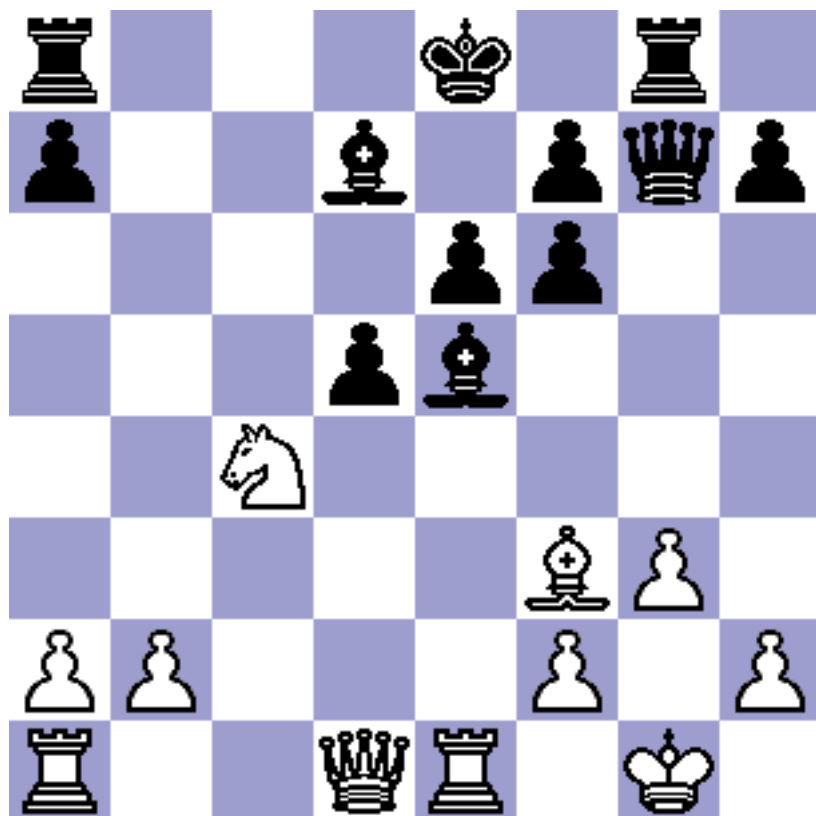
19.Ha7+ Kc8 20.Ga6 Gxa6 (Grozi? szach na a8 i w nast?pnym ruchu mat.)

21.Wxc6+!! Sxc6 22.Ha8+ Sb8 (22...Kd7 23.Hxc6#) **23.Wc1+!! Kd7 24.Wc7 mat (1-0).**

"Gra ta doskonale ilustruje znaczenie wolnych linii go?ców i wie?y, a pi?tnuje fianchettowanie obu go?ców. Kwestya ta by?a ju? w "Szachi?cie" roztr?sana przy sposobno?ci partii Bier - Irzykowski (125). Ja dodam, ?e pomin?wszy ju? strat? czasu, zwi?zan? z tem otwarciem, bo albo rezygnuje si? z pionów w centrum, albo chc?c je osi?gn??, potrzeba na to o dwa ruchy wi?cej, uwa?am je ze wzgl?dów czysto teoretycznych za chybione. Rozwijaj?c figury trzeba je tak ustawia?, by primo -- dzia?a?y jak najintensywniej, secundo - s?u?y? mog?y równie do ataku, jak obrony w mo?liwie najwi?kszej ilo?ci osi. Tymczasem fianchettowanie ogranicza ju? z góry oba giermki do jednej sko?nej i nielicz?c si? z mo?liwo?ciami ?rodka gry udaremnia ich ewentualne spó?dzia?anie przy koncentrycznym ataku." Obja?nia? A. Ameisen, "Szachista Polski" nr 12, str. 196, czerwiec 1914.

prof. Król - A. Ameisen [B44]
Kraków - K. K. Sz. 1914

1.e4 c5 2.d4 cxd4 3.Sf3 Sc6 4.Sxd4 e6 5.Ge2 Sf6 6.Gg5 Ha5+ 7.Gd2 He5 8.Sxc6 bxc6
9.Gc3 Hxe4 10.Gxf6 gxf6 11.0-0 Wg8 12.Gf3 Hg6 13.Sd2! d5 14.c4 Gd6 15.cxd5 cxd5
16.We1 Ge5 17.Sc4! Hg7 18.g3! Gd7

19.Gxd5 exd5 20.Hxd5 Wd8 21.Wad1 Hg6 22.Hd6 1-0.

"Szachista Polski" nr 12, str. 195-196, czerwiec 1914.

A. Ameisen - J. Dominik [C43]
Strona 10 / 14

A

Kraków 1918

1.e4 e5 2.Sf3 Sf6 3.d4 Sxe4 4.Gd3 d5 5.Sxe5 Gd6 6.0-0 0-0 7.f3 Sc5 8.Ge2 f6 9.Sd3 Sxd3
10.Hxd3 f5 11.f4 Sd7 12.Sd2 Sf6 13.Sf3 Se4 14.Se5 c5 15.Ge3 c4 16.Hd1 Ge6 17.c3 b5
18.Hc2 a5 19.a3 Hb6 20.Wfb1? Gxe5 21.fxe5 f4 22.Gd2 Gf5 23.Wf1 Sg3 24.Hd1 Sxf1
25.Hxf1 Ge4 26.Gf3 Wad8 27.We1 Hg6 28.He2 Gd3 29.Hf2 He6 30.Hh4 h6 31.h3 g5 32.Hf2
Hg6 33.g4 Ge4 34.Hg2 Gxf3 35.Hxf3 Kf7 36.Hd1 Hd3 37.We2 Hxh3 38.Wh2 Hg3+ 39.Kh1
Kg7 40.e6 Wde8 41.He2 f3 42.He3 Wf6 43.e7 Hd6 44.He5 Wxe7 (44...f2!!) 45.Hxd6 Wxd6
0-1.

"S?owo Polskie", 29. 12. 1924.

A. Ameisen - A. Dunkelblum [C26]
ch Kraków 1932

1.e4 Sf6 2.Gc4 (Bia?e, chc?c postawi? przeciwnika przed nieznanym problemem i zaskoczy?
go w ten sposób na samym pocz?tku partii, uciekaj? si? do tego nigdzie nie wypróbowanego - o
ile nam wiadomo - posuni?cia.)

2...e5 (Czarne nies?uszenie l?kaj? si? komplikacji wynik?ych z bicia 2...Sxe4 3.Gxf7+ Kxf7
4.Hh5+ g6 wszelkie próby ochrony Skoczka prowadz? do przegranej 5.Hd5+ e6 6.Hxe4 d5 z
bardzo dobr? gr? dla czarnych.)

3.Sc3 Gc5 4.d3 d6 5.Sf3 0-0 6.Gg5 Gg4 7.h3 (Bia?e ju? przygotowuj? atak na roszad?
przeciwnika.)

7...Gh5? (Decyduj?cy b??d, jest to po prostu woda na m?yn planów przeciwnika. Nale?a?o
gra? 7...Ge6.)

8.g4 Gg6 9.Hd2 c6 10.h4 h5 11.0-0-0 b5 12.Gb3 Sbd7 13.Wdg1! Hb6 14.Gxf6 Sxf6 15.gxh5!
Sxh5? 16.Wxg6 Sf4 17.Wg4 a5 18.a4 Gxf2? 19.Sd1 Gc5 20.Wxf4 exf4 21.d4 Gb4 22.c3 c5
23.cxb4 axb4 24.Wg1! c4 25.Hg2 g6 26.Gc2 b3 27.Gb1 Wfc8 28.axb5 c3 29.Sxc3 Hxb5
30.Hf1 Wxc3+ 31.bxc3 Ha5 32.Kd2 Ha1 33.Hc1 1-0.

Bardzo ciekawa, przez mistrza Krakowa ?wietnie rozegrana partia.

M. Ga?uska, IKC, 1932.

T. Konczy?ski - A. Ameisen [D40]
Kraków 1932
meczek KKSz - Tow. im. Dominika

1.d4 d5 2.Sf3 Sf6 3.c4 e6 4.Sc3 c5 5.e3 (Bia?e powinny gra? raczej 5.cxd5 exd5 6.g3 -
variant Tarrascha, do którego praktyka turniejowa zaczyna znowu powraca?.)

5...Sc6 6.dxc5 Gxc5 7.cxd5 exd5 (7...Sxd5 wydaje si? korzystniejszym; czarne otwieraj? teraz
go?cowi przek?tn? c8-h3.)

8.g3 /W tem po?o?eniu niekonsekwentne; g3 spe?nia zadanie w gambicie hetmana (w
wariancie Tarrascha) bez grania e2-e3./

8...0-0 9.Gg2 d4 10.exd4 We8+ 11.Ge3 Sxd4 12.0-0 Sxf3+ 13.Hxf3 Gxe3 14.fxe3 Hb6?
(14...He7!) 15.Sd5 Hc5 16.Sxf6+ (16.Wac1! prowadzi?o do ko?cówki nieco lepszej dla bia?ych,
jednak prawdopodobnie te? remisowej: po 16...Hxd5 17.Hxd5 Sxd5 18.Gxd5 Ge6 19.Gxe6
Wxe6 20.Wc7! nale?a?o wybra? raczej t? ewentualno??, ni? zawi?e kombinacje wywi?zuj?ce
si? po grze w partii.)

16...gxf6 17.Hxf6 Hxe3+ 18.Kh1 He7 19.Wae1 Ge6 20.Hh6 Hf8 21.Hh5 Gxa2 22.Ge4
(Prostsze jest 22.Gxb7 Wad8 23.Gc6.)

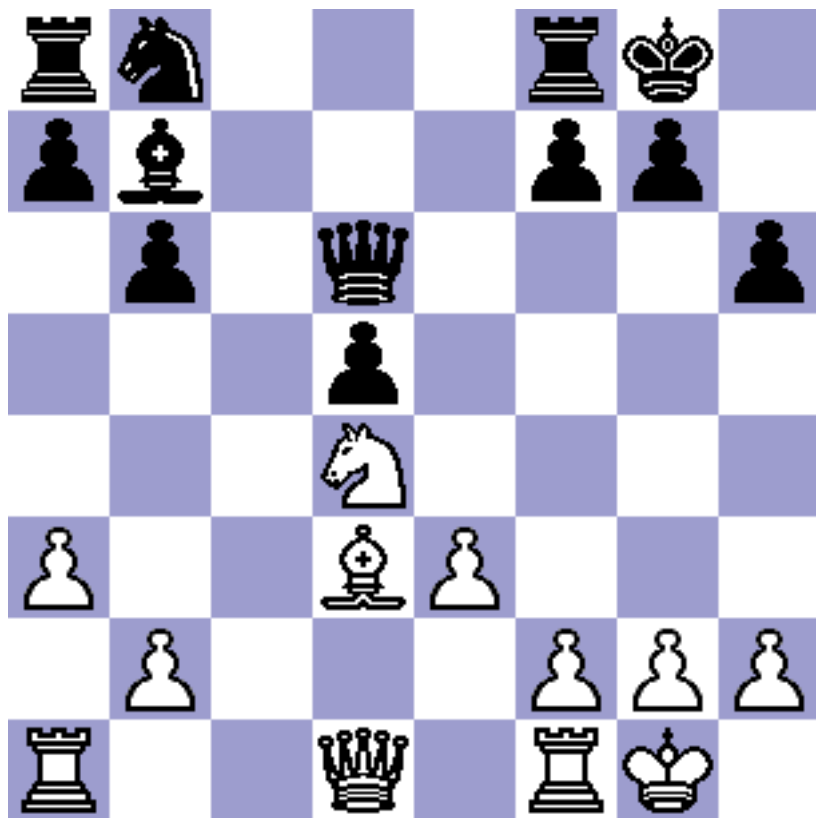
Strona 11 / 14

A

22...Hg7 23.Wf4 Ge6 24.Wef1 Wad8 25.Gf5 Gd5+ 26.Kg1 Kf8 27.Wg4 Hf6 28.Wgf4 /28.Wg8+ Ke7! (28...Kxg8? 29.Gxh7+ Kg7 30.Hg4+) 29.We1+ Ge6 30.Wxe8+ Wxe8 (30...Kxe8?? 31.Wxe6+) 31.Gxe6 Kf8 (31...Hd4+ 32.Kg2 fxe6 33.Wxe6+ Kxe6 34.Hxe8+ remis) 32.Hxh7 remis./
28...Hb6+ 29.W4f2 Gc4 30.Hxh7 Gxf1 1/2.Komentarz: M. Ga?uska, IKC 1932, partia 5 (336).

A. Ameisen,A - A. Kwilecki [E13]
 ch Kraków 1946

1.d4 Sf6 2.Sf3 e6 3.c4 b6 4.Gg5 h6 5.Gh4 Gb7 6.e3 Gb4+ 7.Sc3 0-0 8.Gd3 d5 9.0-0 c5 10.cxd5 cxd4 11.Gxf6 Hxf6 12.Se4 He7 13.a3 exd5 14.Sg3 Gd6 15.Sf5 Hf6 16.Sxd6 Hxd6 17.Sxd4

17...Sd7 18.Wc1 Sc5 19.Gb1 g6 20.Hg4 Hf6 21.b4 Se4 22.Gxe4 dxe4 23.Wc7 h5 24.Hd7 Wfd8 25.Ha4 Gd5 26.Ha6 h4 27.Wfc1 Ge6 28.Wxa7 Wxa7 29.Hxa7 Wxd4 30.exd4 Hf4 31.Hc7 Hd2 32.Hc3 Hf4 33.He3 1-0.
 A. Kwilecki, "Silva Rerum" str. 307.

A. Boche?ski - A. Ameisen [A05]
 Kraków 1947

1.Sf3 d5 2.b4 Sf6 3.Gb2 e6 4.a3 c5 5.bxc5 Gxc5 6.e3 Sc6 7.d4 Gd6 8.Sbd2 Ha5 9.Gd3 Se4 10.0-0 f5 11.c4 0-0 12.Sb3 Hd8 13.Wc1 (13.Se5!?)
13...Hf6 14.Sfd2? Gd7 15.Sb1? (15.f3? Gxh2+ 16.Kxh2 Hh6+ 17.Kg1 Hxe3+ 18.Kh2 Wf6!)
15...Hh4 16.f4 g5! 17.Gxe4 fxe4 18.g3 Hh3 19.He2 gxf4 20.exf4 Wf6 21.Wc3 Hh6 22.Gc1 (22.g4!?)
22...Hg6 23.Ge3 Waf8 24.Kh1 Se7 25.c5 Gc7 26.Wcc1 Sf5 27.Wg1 (27.Gg1 Hxg3!)

Strona 12 / 14

A

27...Sxe3 28.Hxe3 Hg4 29.S3d2 Hh3 30.Sf1 Kh8 31.Wc2 Gc6 32.Wcg2

32...e5! 33.dxe5 Gxe5 34.fxe5 Wxf1 35.Hd4 e3!! 36.e6+ Kg8 37.e7 W8f2 38.e8H+ Gxe8
39.Hxd5+ Kf8 40.Hd6+ (40.Hxb7? e2-+.)
40...Kf7 41.Hd5+ He6 0-1.

A. Ameisen - Nowak [B17]
ch Kraków, 1947

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Sc3 dxe4 4.Sxe4 Sd7 5.Sf3 Sgf6 6.Sg3 e6 7.Gd3 Ge7 8.0-0 0-0 9.He2 c5
10.Gg5 b6 11.Wad1 Hc7 12.Se5 (12.d5 Sxd5 13.Gxe7 Sxe7 14.Gxh7+ Kxh7 15.Sg5+ Kg8
16.Wxd7 Hxd7 17.Hh5 Wd8 18.Hxf7+ Kh8 19.h4 i bia?e wygra?y; Capablanca - Ribeira,
symultana Barcelona 1936.)
12...cxd4 13.Sxd7 Hxd7 (13...Gxd7 14.Sh5 Sxh5 (14...Sd5 15.He4 f5 16.Hxd4 Wf7) 15.Gxe7
Sf4 16.Hg4.)
14.Gxf6 gxf6

15...Kxh7 16. Hh5+ Kg7 17. Hg4+ Kh6 18. Wd3 1-0.

Unikalny ID rozwi zania: #1464

Data ostatniej aktualizacji: 2012-12-07 12:34